MIS JE START NIET

sbb
accountants
adviseurs

Startersgids

samen slim ondernemen

Wie is SBB?

SBB is een accountancy- en advieskantoor met 27 kantoren in Vlaanderen. We helpen meer dan 22.000 klanten uit alle sectoren met accountancy, boekhouding, fiscaliteit, omgevingsreglementering en zakelijk-juridisch advies. Aan starters, ondernemers, vrijberoeps-beoefenaars en organisaties in social profit bieden we advies op maat. Onze ambitie? Samen slim ondernemen.

Een gids als opstap naar het ondernemerschap

sbb
accountants
adviseurs

Beste starter,

Een eigen zaak: velen dromen ervan, maar slechts een deel zet effectief de stap naar het ondernemerschap. Niet zelden strooit een onduidelijk zicht op de juridische, sociale en fiscale regels roet in het eten. Vergunningen, btw-formaliteiten, vennootschapsvormen of sociale bijdragen: op het eerste zicht kunnen ze ontmoedigend overkomen. Toch kan je als starter niet zonder deze basiskennis om onderbouwde beslissingen te nemen voor je zaak.

Daarom legt deze startergids, met zorg samengesteld door deskundigen van het SBB-kenniscentrum, je in mensentaal alles uit wat je moet weten vóór je de knoop doorhakt. Uiteraard komen bij het ondernemerschap nog meer regels en kleine lettertjes kijken, maar daar kunnen de SBB-startersadviseurs – verspreid over 27 kantoren – je met raad en daad bijstaan. Zij begeleiden elk jaar meer dan 800 ondernemers met de opstart van hun zelfstandige activiteit. Aarzel niet om hen te contacteren. Een eerste gesprek is steeds vrijblijvend! De contactgegevens vind je achteraan in deze gids.

Veel succes!

Nathalie Put
starterscoördinator
SBB Accountants & Adviseurs
Diestsevest 32 bus 1A
3000 Leuven

P.S. Bezoek ons ook eens op www.sbb.be.

samen slim ondernemen

Goed begonnen is half gewonnen.

SBB zorgt ervoor dat je goed voorbereid aan de start komt. Deze algemene startersgids maakt je wegwijs in de formaliteiten die komen kijken bij de opstart van een zelfstandige activiteit. Wij beschikken bovendien over een team van adviseurs gespecialiseerd in het opstarten van jouw onderneming. Zij ondersteunen je met praktische tips en loodsen je door alle opstartformaliteiten.

inhoud

1. Onder welke voorwaarden mag je starten? 7
- De startersvoorwaarden in een notendop 7
- Heb je nog extra vergunningen nodig? 8

2. Waarom is een ondernemingsplan nodig? 10

3. Hoe werken kosten en belastingen? 13
- De personenbelasting als zelfstandige 13
- Kosten fiscaal 'inbrengen' 14

4. Btw: wat moet je zeker weten? 17
- Jouw btw-tarief: 6, 12 of 21% … of geen? 17
- Alle btw-verplichtingen op een rij 18
- De btw-vrijstelling tot 25.000 euro 20

5. Wat met sociale bijdragen en rechten? 22
- Bijdragen als zelfstandige in hoofdberoep 22
- Bijdragen als zelfstandige in bijberoep 24
- Deze rechten krijg je ervoor terug 25

6. Welke ondernemingsvorm past je het best? 28
- Eenmanszaak of vennootschap? 28
- De vennootschapsvormen op een rij 30
- Zo richt je een vennootschap op 31

7. Wat doet een accountant voor jou? 33
- Drie cruciale kerntaken 33
- Ook essentieel voor bijberoepers 34

8. Waar haal je extra kapitaal? 36
- Subsidies en premies voor starters 36
- Interessante startersleningen 37
- Fiscale voordelen 38

9. Hoe schrijf je je zaak officieel in? 41

10. Visueel: 8 stappen naar je eigen zaak 42

SBB-publicaties 44

SBB-kantoren 46

1.

Onder welke voor-waarden mag je starten?

A. De startersvoorwaarden in een notendop

Voor de meeste zelfstandigen in spe zijn de startersvoorwaarden niets om wakker van te liggen. Bijna elke Europese volwassene met een zichtrekening kan meteen aan de slag. Toch op zeker spelen? Met deze checklist ben je zeker dat je voldoet aan de wettelijke vereisten.

1. VOLWASSEN EN BEKWAAM

- Je bent minimaal 18 jaar.
- Je hebt de nationaliteit van de Europese Unie, Liechtenstein, Noorwegen, IJsland of Zwitserland. Zo niet, dan moet je een beroepskaart hebben.
- Je bent handelingsbekwaam.
- Je moet je burgerrechten bezitten. Je mag dus niet ontzet zijn uit die rechten, bij-voorbeeld naar aanleiding van een zware strafrechterlijke veroordeling.

2. EEN APARTE REKENING

Je opende een zichtrekening voor je nieuwe zaak. In theorie is dit voor een eenmanszaak geen verplichting, maar een aparte rekening heeft enkele grote voordelen.

De fiscus mag een zuivere privérekening niet zomaar inspecteren. Een ‘gemengde’ rekening mag hij wel onder loep nemen. Vanaf het moment dat je iets voor je zaak aankoopt met jouw persoonlijke bankrekening is je rekening niet langer zuiver privé maar gemengd.

3. DE JUISTE KENNIS OP ZAK

Wie een eigen zaak wilde beginnen, moest tot voor kort aantonen over de nodige ‘ondernemingsvaardigheden’ te beschikken. Vandaag moeten zowel de basiskennis bedrijfs-beheer als de beroepskennis in Vlaanderen niet meer bewezen worden.

B. Heb je nog extra vergunningen nodig?

Of het nu omwille van auteursrechten, milieu of veiligheid is, sommige activiteiten mag je enkel uitvoeren met een vergunning. Die zijn vaak gratis, maar in enkele gevallen moet je een bijdrage betalen. Dit zijn de vergunningen die startende ondernemers het vaakst nodig hebben.

OMGEVINGSVERGUNNING

De omgevingsvergunning vervangt de stedenbouwkundige en milieuvergunning. Als je project zowel stedenbouwkundige als hinderlijke milieuactiviteiten omvat, moet je de vergunningsaanvraag in één dossier indienen.

Stedenbouwkundige handelingen

Dat je voor (ver)bouwen toestemming van de gemeente nodig hebt, wist je wellicht al. Maar wist je dat ook de functiewijziging van een gebouw hieronder valt? Vrij vertaald: je mag je woning niet zomaar omvormen tot een winkel of een kantoor. Ook wanneer je reclame- en lichtpanelen plaatst, dien je een aanvraag in bij je gemeente.

Hinderlijke milieuactiviteiten

Carwash, dierenwinkel, schrijnwerkerij … Heel wat ondernemingen oefenen activiteiten uit die hinderlijk zijn voor het milieu. Denk bijvoorbeeld aan het lozen van afvalwater. Wie ‘hinderlijke activiteiten’ start, heeft een omgevingsvergunning nodig. Voor activiteiten met de minste hinder is er enkel een meldingsplicht: je stelt je gemeente op de hoogte van je activiteiten via een melding.

Via de milieuvergunningenwegwijzer (https://vlaremwegwijzer.navigator.emis.vito.be/) ontdek je meteen hoe hinderlijk je bedrijf is en tot welke klasse het behoort:

- klasse 1: vergunning nodig van de provincie;
- klasse 2: vergunning nodig van de gemeente;
- klasse 3: meldingsplicht bij de gemeente.

VOEDSELVEILIGHEID

Wie op eender welke manier met voedsel in contact komt in zijn onderneming, moet het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, kortweg FAVV, op de hoogte brengen. Jaarlijks betaal je dan een heffing zodat het agentschap een veilige voedselverkoop kan verzekeren.

AMBULANTE ACTIVITEITEN

Wanneer je producten verkoopt buiten je fysieke zaak, doe je aan ambulante handel. Denk maar aan de verkoop op markten, evenementen of de openbare weg.

Sinds 1 april 2024 is de vergunning voor ambulante handel of de leurkaart afgeschaft. Je moet wel in de KBO een inschrijving hebben voor een activiteit die de ambulante of kermisactiviteit toelaat. Het ondernemingsloket helpt je hierbij verder.

MUZIEK

Bijna iedereen die muziek speelt in zijn zaak, moet hiervoor een gebruikerslicentie betalen. Speel je muziek voor klanten, dan betaal je enerzijds een licentie aan SABAM voor de auteursrechten en anderzijds een billijke vergoeding voor de uitvoerders en producenten.

Speel je enkel muziek voor werknemers? Dan betaal je niets, zolang er minder dan 9 voltijdse equivalenten (VTE's) de muziek horen. Bij een groter aantal medewerkers vraag je bij Unisono een licentie aan: zo ben je meteen in orde voor de auteurs- én de naburige rechten.

Op de website unisono.be/nl vind je enerzijds een overzicht van de verplichtingen waaraan je moet voldoen bij het gebruik van muziek en anderzijds kun je er onmiddellijk alle formaliteiten in orde brengen.

SECTORSPECIFIEKE VERGUNNINGEN

Voor onder meer bewakings- en beveiligingsondernemingen, bed & breakfasts en schenkers van sterke drank bestaan daarnaast nog specifieke vergunningen.
Ga daarom steeds na bij je SBB-starters-adviseur of ondernemingsloket welke licenties je nodig hebt.

Plannen om zelfstandige te worden?

Onze wegwijzers bieden antwoorden op veelgestelde vragen. Download ze gratis op sbb.be

2. Waarom is een ondernemingsplan nodig?

Een zaak opstarten zonder ondernemingsplan is als de wildernis intrekken zonder kaart of kompas: je kan enkel hopen dat het goed komt. Een goed ondernemingsplan beantwoordt op voorhand allerlei vragen die bij een eigen zaak komen kijken, zodat je onaangename verrassingen vermijdt. Ook als je al gestart bent, blijft zo'n plan trouwens een praktische leidraad.

Er zijn twee types businessplannen: het overzichtelijke Business Model Canvas (bmc) en de uitgebreide versie: het klassieke ondernemingsplan. Het visuele bmc is ideaal om je idee te pitchen. Om banken of investeerders te overtuigen, is de kans echter reëel dat je een lijviger plan moet voorstellen. Dat bestaat uit vier grote onderdelen.

A. Projectomschrijving

Deze inleidende samenvatting schrijf je allerlaatst. Je omschrijft kort en krachtig je idee en je toekomstplannen. Vertel ook waarom je zaak succes zal boeken: je kennis, ervaring, vernieuwend concept …

Tip: heb je een Business Model Canvas gemaakt? Voeg dit hier dan toe. Zo spotten investeerders in één oogopslag de kern van de zaak.

B. Marktanalyse

Hoeveel potentieel heb je in de markt? Met andere woorden: wie zal je product of dienst kopen en waarom? Om dit helemaal te doorgronden, ga je deze vier factoren na:

- Klanten: hoe specifieker je je doelgroep afbakent, hoe beter je je product of dienst kan afstemmen op hun behoeftes. Denk bijvoorbeeld na over hun geslacht, leeftijd, woonplaats, interesses en koopgedrag.
- Concurrentie: ga na wie in dezelfde vijver vist en hoe zij het aanpakken. Ontdek hun product of dienst, hoe ze dit op de markt brengen en welke prijs hier tegenover staat. Bekijk het ruim. Concurrenten zijn niet alleen zij die dezelfde producten of diensten aanbieden, maar ook zij die een alternatief bieden voor jouw product of dienst.
- Leveranciers: op welke partners kan je rekenen? Vraag bij verschillende leveranciers naar hun flexibiliteit, betalingsvoorwaarden, aanbod en garantie. Ook reviews kunnen knopen helpen doorhakken.
- Omgeving: wegenwerken, een nieuwe belasting, schaarste van grondstoffen, een mogelijke epidemie … Heel wat zaken kunnen roet in het eten gooien. Breng die factoren indien mogelijk in kaart, maar verlies je ook niet in te veel worstcasescenario's.

C. Marketingplan

Hoe concreter je analyse, hoe tastbaarder je plan om de markt te veroveren en hoe groter de kans dat je succes boekt. De eenvoudigste marketingaanpak vertrekt van de 4 p's: product, prijs, plaats, promotie.

- Product: overloop alle eigenschappen, zoals kwaliteit, vormgeving, verpakking en garantie. Hou steeds de meerwaarde voor je klant in het achterhoofd: waarom zou een klant bij jou kopen en niet bij je concurrent?

- Prijs: die bepaal je niet alleen op basis van je marktanalyse (wat vraagt de concurrentie en hoeveel wil een klant betalen?), maar ook op basis van je verwachte omzet en winst.
- Plaats: hoe breng je je product/dienst naar je klant? Fysiek, online of beide? En verkoop je rechtstreeks aan de eindklant, of via verdelers?
- Promotie: de duurste marketing is niet per se de beste. Met (relatief) goedkope online-marketing en mond-tot-mondreclame raak je bijvoorbeeld al een heel eind. Als ondernemer is kennis van de laatste marketingtechnieken dus zeker geen overbodige luxe.

D. Financieel plan

Tot slot maak je een uitgebreid kostenplaatje van alle geplande uitgaven en verwachte inkomsten. Ook hier geldt: hoe beter je je voorbereidt, hoe minder onaangename verrassingen. Waarover moet je allemaal nadenken?

- Omzetprognose: hoeveel inkomsten verwacht je?
- Kostenprognose: Hierbij zijn drie zaken relevant: je verwachte uitgaven, een marge voor onverwachte uitgaven en een budget om te kunnen leven.
- Investeringsplan: welke grote aankopen moet je doen om je plan te verwezenlijken?
- Financieringsplan: wie zorgt voor het start-kapitaal? Investeer je enkel je eigen vermogen, of reken je ook op extra geld-schieters, zoals een bank, investeerders of familie?
- Liquiditeitsplan: je inkomsten en uitgaven kunnen pieken en dalen vertonen. Denk maar aan vakanties, grote kosten of seizoensef-fecten. Door een goede cashplanning op te nemen in je financieel plan ben je beter voorbereid op de 'mindere' periodes.

TIP

Advies van jouw accountant

Je accountant kan een belangrijke hulp zijn bij het opstellen van je ondernemings- en financieel plan. Niet alleen is hij op de hoogte van de wettelijke verplichtingen in verband met het financieel plan, maar daarnaast kan hij je ook adviseren over de finan-ciële haalbaarheid van je plannen. Hij gaat na of je rekening houdt met alle kosten die bij de opstart van je activiteit komen kijken. Hij bekijkt mee welke omzet je kan draaien en wat de beste financieringsopties zijn voor je investeringen. Hij adviseert je, zodat je met een solide dossier naar je bank of investeerder stapt.

3.

Hoe werken kosten en belastingen?

A. De personenbelasting als zelfstandige

Run je een eenmanszaak met een gemiddelde omzet, dan hou je daar al snel slechts de helft winst aan over. Onder meer de personenbelasting neemt een stevige hap uit je netto-inkomsten. Hoe die personenbelasting precies berekend wordt, lees je hier.

WAT HOUDT DE PERSONENBELASTING IN?

De personenbelasting is een belasting die iedere belastingplichtige in België – lees: iedereen die hier woont of zijn vermogen beheert – op zijn belastbare jaarinkomen moet betalen. Je inkomsten van een jaar worden doorgaans aangeslagen in het jaar erop: in het aanslagjaar 2026 betaal je dus belastingen op je inkomsten van 2025.

WAAROP BETAAL JE PERSONENBELASTING?

Concreet betaal je personenbelasting op je nettoberoepsinkomen of netto-inkomen: dat is je jaaromzet (de som van je opbrengsten met aftrek van btw) min je beroepskosten (de uitgaven die je doet om je zaak te kunnen runnen). Ook provinciebelastingen, pensioensparen en sociale bijdragen horen bij die kosten.

PERSONENBELASTING IN EEN EENMANSZAAK

In een eenmanszaak geldt hetzelfde principe als bij loontrekkenden: je netto-inkomen wordt gespreid belast volgens vier belastingschijven. Hoe meer je verdient, hoe meer je dus procentueel bijdraagt.

Tarieven

De belastingtarieven voor het inkomstenjaar 2025 (aanslagjaar 2026) zien er als volgt uit:

Inkomensschijf	Tarief	Belasting
€ 0 – € 16.320	25%	€ 4.080
€ 16.320 – € 28.800	40%	€ 9.072
€ 28.800 – € 49.840	45%	€ 18.540
Boven de € 49.840	50%	

Let wel: hier komt ook nog een gemeentebelasting, verschuldigd op je belastingbedrag, bovenop. Daarnaast heeft iedere belastingplichtige recht op een belastingvrije som: een basisbedrag van 10.910 euro voor het aanslagjaar 2026 waarop je geen belastingen betaalt. Die som kan verschillen. Heb je bijvoorbeeld kinderen ten laste, dan betaal je minder belastingen.

Voorbeeld

In 2025 draait je eenmanszaak 70.000 euro omzet. Na aftrek van bijvoorbeeld een totaal aan 20.000 euro beroepskosten en 10.250 euro sociale bijdragen (20,5% van je omzet min beroepskosten) hou je 39.750 euro belastbaar inkomen over. Hiervan is 10.910 euro niet belast.
Na de betaling van je personenbelasting (11.272 euro), hou je uiteindelijk 28.478 euro winst over.

EN WAT MET BIJBEROEP?

Heb je een eenmanszaak in bijberoep, dan betaal je personenbelasting op het totaal van je inkomsten uit je hoofdberoep (als loontrekkende) en bijberoep (als zelfstandige). Aangezien de belasting progressief is opgebouwd, kom je zo al snel in de hoogste schaal (50%) terecht. Hoe meer beroepskosten je natuurlijk ingeeft, hoe lager je belastbaar bedrag wordt. Om dit correct in te geven, doe je het best beroep op een ervaren accountant.

DE VENNOOTSCHAPSBELASTING: FISCAAL VOORDELIGER

De vennootschapsbelasting kan soms fiscaal voordeliger zijn: terwijl je in een eenmanszaak in de hoogste schijf de helft van je inkomen afdraagt, betaal je in een vennootschap steeds een vlak tarief van 25% voor aanslagjaar 2026 (met een boekjaar dat ten vroegste begint vanaf 1 januari 2025) of voor bepaalde kleine vennootschappen zelfs 20% op eerste schijf van 100.000 euro winst.

Let op, in een vennootschap komen de inkomsten in de eerste plaats toe aan de onderneming. Enkel via een aantal uitkeringsmogelijkheden (bezoldiging, dividenden, interesten, huur ...) kunnen inkomsten bij jou terechtkomen. Die transfers worden vervolgens bijkomend belast in de personenbelasting.

B. Kosten fiscaal 'inbrengen'

De meeste uitgaven die je doet voor je onderneming mag je aftrekken van je omzet. Het resultaat is je netto-inkomen, waarop je wordt belast. Hoe meer kosten je maakt voor je zaak, hoe minder belastingen je betaalt. Welke kosten je precies kan inbrengen, vind je in dit overzicht.

DE VOORWAARDEN

Je maakt de kost om inkomsten te verwerven voor je zaak. Gemengde uitgaven, die zowel voor privé- als professioneel gebruik zijn, kan je slechts gedeeltelijk aangeven. Privéaankopen mag je nooit inbrengen. Zorg dat je altijd een rekening, factuur of ander bewijsmateriaal hebt. Hierop staat ook wanneer je de aankoop deed. De uitgaven moeten immers gedaan of gedragen zijn in het jaar waarin je de inkomsten verwerft.

Indien je via een vennootschap werkt, dan is er nog een extra voorwaarde. Een kost is slechts aftrekbaar in de mate dat die betrekking heeft op dat specifiek boekjaar. Zo komt de jaarlijkse verzekeringspremie betaald in juni niet meer volledig ten laste van het jaar waarin deze premie werkelijk werd betaald, maar zal een stuk overgedragen worden naar het volgende jaar.

VOLLEDIG AFTREKBARE KOSTEN

Kosten binnen je onderneming zijn 100% aftrekbaar. Hierbij hoort onder meer de telefoonrekening, kantoormateriaal, sociale bijdragen en verzekeringen. Ook specifieke beroepskledij (zoals een doktersjas, veiligheidsschoenen of de schort van een slager) mag je ingeven. De kost van je accountant en de kosten voor je inschrijving in de KBO vallen ook onder deze categorie.

Als je een gedeelte van de woning gebruikt voor je zelfstandige activiteit, dan mag je kosten zoals onroerende voorheffing, verwarming, elektriciteit ... aftrekken in verhouding tot het beroepsmatig gebruik van de woning. Gebruik je een bureauruimte die 10% bedraagt van de oppervlakte van de woning, dan kunnen de kosten in principe ook voor 10% ingebracht worden.

Let wel op, het (huwelijks-)vermogenstelsel kan hierop een invloed hebben.

DEELS AFTREKBARE KOSTEN

- De aankoopprijs en andere kosten van de auto mag je - ten belope van het zuiver beroepsgebruik (exclusief woon-werk-verkeer) - ook voor 50 tot 100% (afhankelijk van de CO_2-uitstoot van de wagen) inbrengen als je een eenmanszaak hebt. Indien de wagen werd aangekocht vóór 2018 bedraagt het minimum 75% tenzij de CO_2-uitstoot 200 gram of meer bedraagt. Dan val je terug op 40%. Voor een vennootschap zijn autokosten eveneens aftrekbaar in functie van de CO_2-uitstoot maar een minimum van 75% telt hier niet.
- Professionele restaurantbezoeken zijn voor 69% aftrekbaar.

Wijzigingen aftrekbaarheid auto- en brandstofkosten

De kostenaftrek voor personenwagens aangeschaft (= koop, lease of renting) vanaf 1 juli 2023 doven uit. Vanaf aj. 2026 wordt de aftrek afgebouwd:
— in 2025: 0% tot max. 75%
— in 2026: 0% tot max. 50%
— in 2027: 0% tot max. 25%
— in 2028: 0%
Voor personenwagens aangeschaft vanaf 2026 geldt er een aftrekverbod. Ook de kostenaftrek van elektrische personenwagens daalt vanaf 2027 naargelang het jaar van aanschaffing. Daarnaast zijn de fossiele brandstofkosten van een hybride plug-in personenwagen aangeschaft vanaf 2023, voor maximaal 50% aftrekbaar vanaf 2023 t.e.m. 2026.

- Geef je een receptie of zet je een klant in de bloemetjes? Dan kan je ook de helft ervan op je belastingaangifte aangeven.

WANNEER AFSCHRIJVEN?

Soms zijn aankopen investeringen: ze gaan meerdere jaren mee. In dat geval moet je ze enkele jaren deels aangeven. Dit zijn de gebruikelijke afschrijvingspercentages per jaar:

- Kantoor en gebouwen: 3%
- Industriële gebouwen: 5%
- Meubilair en machines: 10%
- Voertuigen: 20%
- Klein materiaal (smartphone, scanner, gereedschap): 33%

Klein materiaal is bijvoorbeeld na drie jaar afgeschreven. Een laptop van 600 euro geef je dus gedurende drie jaar voor 200 euro in.

EEN FORFAITAIRE AFTREK

Als je je werkelijke kosten niet wilt of kan bewijzen, kan je ook kiezen voor een forfaitaire kostenaftrek. In dat geval wordt een forfaitair bedrag van de omzet afgetrokken. Je hoeft dan geen bonnetjes of aankoopbewijzen bij te houden, maar je eindigt meestal met een lager bedrag dan wanneer je reële beroepskosten inbrengt. Een accountant kan berekenen wat voor jou de meest voordelige aanpak is.

Goed om weten

Maak je minder beroepskosten, dan is je netto-inkomen logischerwijs hoger. Je betaalt dan procentueel meer belastingen, maar je zal op het einde van de rit iets meer winst hebben.

4.

Btw: wat moet je zeker weten?

A. Jouw btw-tarief: 6, 12 of 21% … of geen?

Quizvraag: wat is het verschil tussen een geneesmiddel, margarine en een zakje chips? Antwoord: voor elk product geldt een ander btw-tarief. Als startende ondernemer is het niet altijd duidelijk welk tarief voor jouw prestaties geldt. En misschien moet je zelfs helemaal geen btw aanrekenen.

In België, en in andere Europese landen, betalen consumenten de zogenoemde 'belasting over de toegevoegde waarde' op producten en diensten. 21% geldt in België als standaardtarief. Door voor basisgoederen en -diensten verlaagde tarieven van 0, 6 of 12% te hanteren, blijven noodzakelijke producten voor iedereen betaalbaar. Als ondernemer moet je weten hoeveel btw je moet aanrekenen op je prestaties. Het is tenslotte jouw taak om deze btw door te storten aan de schatkist.

21% OP DE MEESTE PRODUCTEN EN DIENSTEN

Op enkele producten, productgroepen en diensten na, die expliciet worden opgesomd in de wetgeving, geldt voor alle goederen en diensten het tarief van 21%. Dit reken je expliciet aan op de factuur. Hou goed bij hoeveel btw je ontvangt, maar ook hoeveel je zelf betaalt op je aankopen. Dit is belangrijk voor een correcte boekhouding.

12%: VIJF UITZONDERINGEN EN MAALTIJDEN

Slechts enkele producten vallen in deze categorie: steenkool, banden voor landbouwmachines en tractoren, fytofarmaceutische producten, margarine, en levering, nieuwbouw en renovatie van sociale woningen.

Wellicht belangrijker: dit tarief geldt ook voor alle maaltijden die ter plaatse geconsumeerd worden. Dranken en voorverpakt voedsel vallen hier niet onder, maar voor elke restaurant- of cateringdienst moet je 12% aanrekenen op de prijs van het eten (voor dranken geldt 21%).

6% VOOR BASISGOEDEREN

Een lange lijst goederen en diensten die als noodzakelijk worden beschouwd, vallen onder het 6% btw-tarief. In de voedingssector geldt dit voor de basisingrediënten: vlees en vis, zuivel, groenten en fruit, vetten en olie … Ook voor tijdschriften, geneesmiddelen, vervoer, hotels, cultuur, bloemen en fietsherstellingen reken je 6%.

Ook voor een aantal diensten kan het 6%-tarief worden toegepast. Enkele van de belangrijkste zijn de renovatie en herstel van private woningen die ouder zijn dan 10 jaar, de afbraak en heropbouw van private woningen in bepaalde steden, overdracht van auteursrechten, verschaffen van gemeubelde logies, recht op toegang tot inrichtingen voor cultuur, sport of vermaak, ….

VRIJSTELLING VOOR SOMMIGE BEROEPEN

Sommige ondernemers kunnen zonder btw-nummer aan de slag. Voor hun specifieke diensten wordt er een btw-vrijstelling voorzien waardoor er geen btw moet aangerekend worden. Het gaat om noodzakelijke diensten in een samenleving: familiehulp, ziektevervoer, crèches, jeugdhuizen, bibliotheken, musea …

De meeste vrije beroepsbeoefenaars zijn vrijgesteld van btw. Maar er bestaan ook enkele vrije beroepen waarvoor geen btw-vrijstelling (meer) is voorzien of slechts voor bepaalde van hun prestaties. Als boekhouder, accountant, advocaat, architect, belastingconsulent, gerechtsdeurwaarder, gerechtstolk, landmeter, notaris of veearts, moet je normaal gezien wel btw aanrekenen. Per soort van prestatie moet gekeken worden of hiervoor al dan niet een vrijstelling is voorzien.

Dit geldt vanaf 1 januari 2022 ook voor de (para)medische beroepen. Voordien genoten zij een volledige btw-vrijstelling. Vanaf 1 januari 2022 komen enkel behandelingen met een louter therapeutisch doel nog in aanmerking voor de vrijstelling. Ook andere paramedici zullen vanaf dan van de medische vrijstelling kunnen genieten.

Aan elke vrijstelling zijn ook specifieke voorwaarden verbonden. Pas wanneer alle voorwaarden zijn voldaan, kan de vrijstelling toegepast worden. Is een vrijstelling van toepassing, moet deze ook worden toegepast. Een vrijstelling al dan niet toepassen, is geen keuze.

VRIJSTELLING VOOR KLEINE ONDERNEMINGEN

Om (startende) ondernemers te motiveren, bestaat een gunstmaatregel. Blijft je jaaromzet onder de 25.000 euro, dan kan je vrijgesteld worden van btw. Je moet dit wel expliciet aanvragen bij je btw-controlekantoor of bij je ondernemingsloket. Verder in deze startersgids lees je alles over die ‘kleine ondernemings-regeling’.

WAT MET VERSCHILLENDE TARIEVEN OF BUITENLANDSE ACTIVITEITEN?

Verkoop én herstel je schoenen? Of zijn in je bloemenwinkel ook andere cadeautjes te krijgen? Dan zal je je prijs moeten opsplitsen en verschillende tarieven aanrekenen. Wil je geen opsplitsing doen, dan moet je het hoogste btw-tarief toepassen op de totale prijs. Om een correcte factuur op te maken, moet je ook het totaal aan btw vermelden.

Het wordt iets ingewikkelder als je voor slechts een deel van je diensten vrijgesteld bent, zoals een auteur die ook vertalingen uitvoert. In dat geval ben je gemengd btw-plichtig, wat van je boekhouding een ware uitdaging maakt. Hierdoor kan je namelijk niet alle btw op je aankopen zomaar recupereren. Er zijn hiervoor verschillende methoden mogelijk, maar sowieso moet bekeken worden per factuur of en hoeveel btw er mag worden afgetrokken. En als je zaken doet met het buitenland, kan het gebeuren dat je geen Belgische, maar buitenlandse btw moet afdragen. Dit is een gevolg van de zogenaamde plaatsbepalings-regels. Neem dit zeker op met je accountant.

B. Alle btw-verplichtingen op een rij

Een typische hersenbreker voor ondernemers in spe: de hele papierwinkel rond btw. Het volstaat namelijk niet om die ‘belasting op de toegevoegde waarde’ simpelweg bij je prijs te rekenen. Vervolgens moet je nog de btw periodiek doorstorten aan de overheid, je eigen betaalde btw inbrengen, correcte facturen opmaken, een jaarlijkse btw-listing indienen, enz.

Op bijna alles wat je koopt of verkoopt, wordt btw aangerekend. Het verschil van de btw die je als zelfstandige ontvangt en de btw die je zelf betaalt, is het bedrag dat je overmaakt aan of terugvraagt van de belastingdienst. Hierop voert de fiscus strenge controles, je papierwerk moet dus in orde zijn. Vijf zaken die je moet weten:

BTW-NUMMER = ONDERNEMINGSNUMMER

Als zelfstandige schrijf je je in bij een ondernemingsloket. Je btw-activatie gebeurt officieel bij een btw-controlekantoor, maar in de praktijk regelt je accountant of het ondernemingsloket dit vaak in één keer.

Zorg ervoor dat je btw-nummer tijdig wordt aangevraagd. Zo kunnen ook je eerste aankoopfacturen correct opgemaakt worden met vermelding van je btw-nummer.

CORRECTE FACTUREN ZIJN GOUD WAARD

Dit mag je vrij letterlijk nemen: facturen die voldoen aan de regels van de kunst, besparen je heel wat kopzorgen (of zelfs een boete). Het komt erop neer dat voor wat betreft de aankoopfacturen, de btw-aftrek kan geweigerd worden wanneer niet alle correcte vermeldingen erop staan. Zelfs al heb je de btw effectief betaald aan je leverancier. Ook je verkoopfacturen moeten volledig conform zijn opgemaakt. Lees meer hierover op www.sbb.be/magazine.

GA VOOR EEN COMPLETE BOEKHOUDING

De btw-boekhouding bestaat uit drie zaken:

- een inkomend en uitgaand facturenboek;
- een dagontvangstenboek, waarin je ook je verkoop zonder factuur vermeldt;
- een tabel van bedrijfsmiddelen: alles wat je aankoopt in functie van je zaak.

Om deze administratie te staven, houd je alle documenten minstens 10 jaar bij: contracten, bestelbonnen, betalingsbewijzen … Facturen en documenten met betrekking tot onroerend goed moet je zelfs 15 jaar bijhouden en in specifieke gevallen mogelijks 25 jaar. Hoe sterker en concreter je bewijsmateriaal, hoe minder de fiscus je boekhouding in twijfel kan trekken.

DIEN MAANDELIJKS OF PER KWARTAAL JE AANGIFTE IN

De meeste starters dienen een btw-aangifte in per kwartaal, maar het mag ook maandelijks. Een belangrijke reden om je aangifte maandelijks in te dienen als starter is de btw-teruggave. Tijdens je eerste 48 maanden word je als starter beschouwd en krijg je eventuele btw-tegoeden binnen de twee maanden na betaling van de factuur terug-betaald door de overheid. De voorwaarde hiervoor is dat je per maand btw-aangiften indient. Dien je jouw aangiften per kwartaal in, dan kan het soms tot zes maanden duren. Voor een starter is dit toch belangrijk.

Vanaf 2,5 miljoen euro omzet per jaar schakel je verplicht over op een maandelijkse aangifte. De kwartaalaangifte doe je online via Intervat, steeds vóór de 25ste van de maanden januari, april, juli en oktober.

Samen met de btw-aangifte moet je misschien ook een intracommunautaire listing indienen. Dit is een overzicht van de leveringen van goederen en dienstprestaties aan btw-belastingplichtigen die gevestigd zijn in een andere EU-lidstaat.

VERGEET DE JAARLIJKSE KLANTENLISTING NIET

Jaarlijks dien je via Intervat een lijst in van alle Belgische btw-plichtige bedrijven die voor meer dan 250 euro zaken bij je deden. Je stuurt die klantenlisting (of btw-listing) van het afgelopen jaar door vóór 31 maart. Hierop vul je per klant drie zaken in:

- Het btw-nummer
- De totale omzet (exclusief btw)
- Het totale btw-bedrag

Zitten al jouw klanten toevallig onder die grens van 250 euro? Dan zal je klantenlisting eenvoudigweg leeg zijn. Het volstaat dan om een 'kruisje' te plaatsen in de laatste btw-aangifte van het kalenderjaar bij 'jaarlijkse klantenlijst nihil'. Als je opteert voor de btw-vrijstelling tot 25.000 euro, hoef je die nihil-listing niet in te dienen.

C. De btw-vrijstelling tot 25.000 euro

Bedraagt je jaaromzet maximum 25.000 euro? Dan kan je je officieel registreren als 'kleine onderneming' en hoef je je klanten geen btw aan te rekenen. Opteren voor de kleine ondernemingsregeling heeft heel wat voordelen, waarvan de belangrijkste een eenvoudigere administratie is. Maar het kan ook in je nadeel spelen: je kan immers de btw op je aankopen niet recupereren.

Voor deze vereenvoudigingsregeling speelt de juridische vorm van je onderneming geen rol. Zowel eenmanszaken, vennootschappen als verenigingen mogen hier gebruik van maken, zolang hun omzet maximum 25.000 euro (excl. btw) per jaar bedraagt.

Deze regeling kan niet worden toegepast wanneer één van je activiteiten aannemingswerken zijn of - meer algemeen - werken aan onroerende goederen. Hieronder vallen ook grondwerken of tuinonderhoud.

WAT HOUDT DE KLEINE ONDERNEMINGSREGELING IN?

Wanneer je van de vrijstellingsregeling inzake kleine ondernemingen geniet, moet je je klanten geen btw aanrekenen, wat je product of dienst een stuk goedkoper maakt. Je hoeft ook geen btw-aangifte in te dienen, een administratief werk waar veel tijd in kruipt. Anderzijds kan je de btw die je zélf betaalt aan leveranciers, niet recupereren. Kortom: maak voor jezelf eerst goed de balans tussen kosten en inkomsten.

HOE VRAAG IK DE KLEINE ONDERNEMINGSREGELING AAN?

Als zelfstandige schrijf je je in bij een btw-controlekantoor. In de praktijk gebeurt dit meestal via een ondernemingsloket of – makkelijker nog – via je accountant. Je kiest dan expliciet op het aanvraagformulier (formulier 604A "aanvang van een btw-activiteit") om als kleine onderneming te opereren. Het enige dat je dan nog moet aanpassen, zijn je facturen: onderaan vermeld je "bijzondere vrijstellingsregeling kleine ondernemingen".

Wanneer je activiteit start in de loop van een kalenderjaar, moet de 25.000 euro worden omgerekend a rato van het aantal resterende kalenderdagen. Ga je bijvoorbeeld als zelfstandige van start op 1 juni, dan mag je in dat jaar maximaal 12.534 euro omzet hebben om aan de vrijstelling te voldoen.

De standaardberekening gaat zo: het drempelbedrag = aantal actieve kalenderdagen x 25.000 euro / 365.

HOE WORDT MIJN OMZET BEPAALD?

Om na te gaan of je van deze vrijstelling kan genieten, tel je enkel je omzet uit je Belgische activiteiten.

De algemene regel is dat je alle verkopen en dienstprestaties die aan btw onderworpen zijn, in rekening moet nemen. Hierop bestaan wel wat uitzonderingen die niet onbelangrijk zijn. Geen nood, een SBB-specialist helpt je graag verder.

WAT ALS IK DE OMZET OVERSCHRIJD?

Van zodra je de grens van 25.000 euro overschrijdt, breng dan zo snel mogelijk je btw-controlekantoor op de hoogte. Is het een uitzonderlijk jaar en bedraagt je omzet minder dan 27.500 euro? Dan word je wellicht vrijgesteld. In andere gevallen ga je over naar de normale btw-aangifte en moet je meteen btw aanrekenen.

WAT ZIJN DE VOOR- EN NADELEN?

De voordelen:

- Je kan je diensten aan een lagere prijs aanbieden.
- Je hoeft niet elke drie maanden een btw-aangifte in te dienen.
- Er kan geen discussie zijn met de btw-controle over jouw btw-tarief.

De nadelen:

- Je kan de btw die je betaald hebt, niet recupereren.
- Wil je verder groeien? Dan zal je je prijzen moeten optrekken vanaf het jaar waarin je meer dan 25.000 euro verdient, omdat je dan wel btw aanrekent.

TIP

Of de vrijstellingsregeling kleine ondernemingen voordelig is, hangt af van je specifieke situatie. Lever je bijvoorbeeld enkel aan bedrijven? Zij kunnen de btw die jij aanrekent zelf aftrekken van hun inkomsten. Het prijsverschil maakt voor hen dus minder uit. Moet je veel aankopen om je onderneming te laten draaien? Dan is het misschien interessanter om die kosten af te trekken. Onze SBB-adviseurs gaan graag na wat voor jou de beste optie is.

5. Wat met sociale bijdragen en rechten?

A. Bijdragen als zelfstandige in hoofdberoep

Sociale zekerheid is een uitgebreid stelsel in België, en dat heeft zijn prijs. Ongeveer een vijfde van je belastbaar inkomen verzekert je onder meer van kinderbijslag, gezondheidszorg, uitkering bij ziekte en pensioen. Maar aan wie en wanneer moet je deze bijdragen betalen? En vooral: waar moet je als starter rekening mee houden?
Bij werknemers wordt maandelijks automatisch een sociale bijdrage van hun loon afgetrokken. Als zelfstandige moet je zelf aansluiten bij een sociaal verzekeringsfonds vóór de start van je onderneming. Vervolgens betaal je aan je fonds elke drie maanden de sociale bijdrage, berekend op basis van je inkomen.

TUSSEN DE 898,30 EN 5.148,15 EURO PER KWARTAAL IN 2025

Als zelfstandige in hoofdberoep betaal je 20,5% van je belastbaar inkomen, het nettoloon dat je overhoudt na aftrek van beroepskosten. Daarbovenop komt nog een administratiekost van 3,05 tot 4,25%, afhankelijk van je sociaal verzekeringsfonds. Kies dus zorgvuldig met welke organisatie je in zee gaat.

Er is een minimum- en maximumbijdrage:
- Verdien je jaarlijks minder dan 17.008,88 euro, dan betaal je een minimumbijdrage van 898,30 euro per kwartaal.
- Verdien je jaarlijks meer dan 108.238,40 euro, dan betaal je een maximumbijdrage van 5.148,15 euro per kwartaal.

Opgelet!

Het eerste jaar als zelfstandige kan er sprake zijn van een herberekening of 'proratisering' van je inkomen!

Deze bedragen zijn inclusief de laagste administratiekost van 3,05% en wijzigen jaarlijks op basis van de index.

VOORLOPIGE BIJDRAGEN EN REGULARISATIE

Het duurt altijd een hele poos voor je sociaal verzekeringsfonds je definitieve inkomen van een bepaald jaar weet. Daarom betaal je een voorlopige bijdrage, die wordt berekend op je inkomen van drie jaar geleden. Twee jaar na het betalen van het voorschot is het duidelijk hoeveel je effectief verdiende. Bij deze regularisatie krijg je geld terug of draag je het verschil bij tot de rekening klopt.

Bijvoorbeeld: in 2022 verdiende je 30.000 euro. In 2025 betaal je ongeveer 1.600 euro sociale bijdragen per kwartaal. Als blijkt in 2027 dat je 50.000 verdiende in 2025, dan zal je moeten bijbetalen tot 2.640,66 euro per kwartaal.

STARTERS BETALEN HET MINIMUM

Als starter heb je natuurlijk nog geen inkomsten om het voorschot op te baseren. Daarom betaal je de eerste drie jaar de minimumbijdrage van 898,30 euro per kwartaal, tenzij je een "starters-korting" geniet.

STARTERSKORTING

Onder bepaalde voorwaarden kan je als starter in hoofberoep een vermindering van je voorlopige bijdragen vragen voor de eerste vier kwartalen van je activiteit. Je kan je voorlopige bijdragen dan laten herleiden tot één van de volgende bedragen:

Geschat inkomen 2025	Voorlopige bijdrage
Minder dan €8.783,48	€344,31 (Q1) en €463,88 (Q2 - Q4)
€8.783,48 tot €17.008,88	voorlopige bijdragen op geschat inkomen
Meer dan €17.008,88	€898,30

Als starter geniet je sinds april 2022 bovendien ook een eenmalige korting op de sociale bijdragen van jouw eerste kwartaal van activiteit. Die korting wordt meteen verrekend met de voorlopige bijdrage die je verschuldigd bent voor het eerste kwartaal. Zelfs wanneer de betaalde bijdrage daardoor lager ligt dan de minimum-bijdrage.

Opgelet!

Het eerste jaar als zelfstandige kan er sprake zijn van een herberekening of 'proratisering'. Dat is het geval als je niet start in het eerste kwartaal van het jaar. Je netto-inkomen zal dan omgerekend worden naar een inkomen op jaarbasis. Een voorbeeld ter verduidelijking:

Je start op 20/04/2025 als zelfstandige. Je netto belastbaar inkomen bedraagt 25.000 euro. Het geproratiseerd inkomen bedraagt 33.333euro: 25.000 euro/3 (= 3 kwartalen activiteit als zelfstandige) x 4. Je bijdragen voor het 2de, 3de en 4de kwartaal 2025 worden berekend op een inkomen van 33.333 euro.

Enkel als je bij de proratisering niet boven de minimumdrempel van 17.008,88 euro uitkomt, betaal je de minimumbijdragen voor de kwartalen van aansluiting.

Als starter heb je recht op een kwartaal uitstel voor de betaling van je eerste twee kwartalen. Dit voordeel geldt alleen als je je tijdig hebt aangesloten bij een sociaal verzekeringsfonds, dus ten laatste vóór de start van je activiteit.

JE VOORLOPIGE BIJDRAGEN VERHOGEN OF VERLAGEN

Als je vermoedt dat je meer of minder zal verdienen dan drie jaar geleden, kan je je voorlopige bijdragen aanpassen. Verlagen kan enkel met een objectief aantoonbare reden zoals ziekte of werken in de straat.
Ook verhogen kan. Het voordeel: die verhoging is een aftrekpost op je belastingbrief.

ENKELE UITZONDERINGEN

Is je inkomen erg laag, dan kan je onder bepaalde voorwaarden je hoofdberoep laten 'gelijkstellen met een bijberoep', en zo eventueel minder bijdragen betalen. Dat kan voor gehuwde zelfstandigen, weduwen en weduwnaars, bepaalde statutaire leerkrachten en bepaalde politici. Doe in dat geval steeds navraag bij je adviseur of sociaal verzekerings-fonds.

Ben je student, jonger dan 25 jaar en ontvang je kinderbijslag? In dat geval kan je het statuut van student-zelfstandige aanvragen en geniet je eveneens van een gunstige bijdrageregeling.

B. Bijdragen als zelfstandige in bijberoep

Ook als zelfstandige in bijberoep ontsnap je er niet aan: de sociale bijdragen. Elke drie maanden krijg je van je sociaal verzekerings-fonds een afrekening in de bus.
Op jaarbasis gaat maar liefst 20,5% van je belastbaar inkomen naar die bijdragen.

Maar hoe wordt je allereerste sociale bijdrage als starter dan berekend? En: wat krijg je daar eigenlijk voor terug?

Over dat laatste kunnen we kort zijn: als bijberoeper bouw je je sociale rechten (zoals ziekte-uitkeringen en pensioen) op via je hoofdberoep. Voor de extra sociale bijdragen die je als zelfstandige in bijberoep betaalt, krijg je dus niets extra in ruil. Kortom: het gaat eerder om een soort 'solidariteitsbijdrage'.

HOEVEEL BETAAL JE?

Net als zelfstandigen in hoofdberoep betaal je in bijberoep een sociale bijdrage van 20,5% van je belastbaar inkomen. Maar de vastgelegde minimumbijdrage ligt beduidend lager:

- hoofdberoep: 898,30 euro per kwartaal.
- bijberoep: 99,38 euro per kwartaal.

Je kiest niet of je in hoofd- of in bijberoep start. Je bent zelfstandige in bijberoep als je:

- minstens nog halftijds werkt als loontrekkende en moet je minstens 235 uren op kwartaalbasis presteren (berekend in 38-uren week);
- minstens 50% van een voltijdse betrekking als ambtenaar werkt gedurende minstens 8 maanden of 200 dagen per jaar;
- minstens 60% van een voltijds uurrooster én minstens 282 uren op kwartaalbasis (berekend in 38-urenweek) presteert als vast-benoemde leerkracht of 50% als contractueel waarbij je minstens 235 uren (berekend in 38-urenweek) werkt;

- een werkloosheidsuitkering ontvangt of brugpensioen geniet;
- een ziekte- of arbeidsongeschiktheids-uitkering ontvangt als loontrekkende;
- tijdskrediet (privésector) of loopbaan-onderbreking (publieke sector) mét motief geniet of als ambtenaar een Vlaams zorgkrediet.

Let op als je een uitkering combineert met een zelfstandige activiteit! Informeer eerst bij de uitbetalingsinstelling of je uitkering niet in het gedrang komt. Ook de combinatie met een tijdskrediet, loopbaanonderbreking of Vlaams zorgkrediet is aan strikte voorwaarden gebonden. Informeer je dus grondig bij de RVA of jouw personeelsdienst (wat het Vlaams Zorgkrediet betreft) vooraleer van start te gaan met jouw zelfstandig bijberoep.

Verdien je jaarlijks minder dan 1.881,76 euro met je bijberoep, dan hoef je helemaal géén bijdragen te betalen. Die zogenoemde vrijstelling moet je expliciet aanvragen bij je sociaal verzekeringsfonds, anders betaal je driemaandelijks de minimumbijdrage van 99,38 euro.

Twijfel je over hoeveel je moet bijdragen? Je accountant rekent het graag voor je uit.

VOORLOPIGE BIJDRAGE EN REGULARISATIE

Je betaalt elk kwartaal een voorlopige bijdrage, berekend op je inkomsten van drie jaar geleden. Zodra je sociaal verzekerings-fonds van de overheid doorkrijgt hoeveel je exact verdiende – in de praktijk is dat twee jaar later – volgt een 'regularisatie'. Dat betekent dat je geld terugkrijgt of bijbetaalt, tot de rekening klopt.

Omdat er als starter geen inkomen is om je op te baseren, betaal je de minimumbijdrage van 99,38 euro per kwartaal. Tenzij je natuurlijk opteert voor de vrijstelling.

VERHOGEN OF VERLAGEN VAN JE VOORLOPIGE BIJDRAGE

Vermoed je dat je meer of minder zal verdienen dan drie jaar geleden? Dan kan je ervoor kiezen je sociale bijdragen te verhogen of te verlagen, zodat de regularisatie minder hard aankomt. Zeker voor starters is een verhoging interessant: sociale bijdragen zijn immers aftrekbare kosten.

C. Deze rechten krijg je ervoor terug

Dankzij ons uitgebreide sociaal vangnet kan je rekenen op financiële steun in tal van situaties. Bijvoorbeeld als je ziek wordt, een kind krijgt of met pensioen gaat. Ook als zelfstandige geldt dit principe. Daarom betaal je elk kwartaal sociale bijdragen. Maar welke rechten bouw je precies op als zelfstandige in hoofdberoep?

1. Je wordt ziek

Als zelfstandige heb je dezelfde rechten als werknemers voor de terugbetaling van gezondheidszorg. Zo recupereer je, via je ziekenfonds, medische kosten zoals de

aankoop van medicijnen, een opname in het ziekenhuis of kinesitherapie.

Verlies je je inkomen omdat je arbeidsongeschikt wordt? Je ontvangt een uitkering vanaf de eerste dag van je ongeschiktheid. Voorwaarde is wel dat je minstens acht opeenvolgende dagen arbeidsongeschikt bent. Wie maar zeven dagen ziek is, kan geen uitkering genieten. Het bedrag dat je krijgt per dag hangt af van je gezinssituatie en de periode. Je komt onder bepaalde voorwaarden bovendien in aanmerking voor gelijkstelling wegens ziekte wanneer je je bedrijf stopt dan wel dat dit blijft voortbestaan maar iemand in jouw naam en voor jouw rekening je zaak verder uitbaat.

2. Je krijgt een kind

Als kersverse moeder heb je recht op twaalf weken moederschapsverlof. Drie weken moet je verplicht opnemen. De eerste week neem je op voorafgaand aan de vermoedelijke bevallingsdatum.

Tijdens deze drie weken moet je alle activiteiten volledig stopzetten. De overige negen weken kan je naar keuze opnemen in periodes van zeven kalenderdagen.

Per week ontvang je 872,87 euro voor de eerste vier weken en 798,37 euro vanaf de vijfde week moederschapsrust. Kies je ervoor om gedurende een of meerdere weken je activiteiten als zelfstandige voor maximaal de helft verder uit te oefenen? Dan bedraagt de uitkering de helft van deze bedragen. Daarnaast kan je gratis dienstencheques krijgen voor 105 uur hulp in de weken na de geboorte, de zogenoemde moederschapshulp.

Een zelfstandige die vader wordt, kan een uitkering en eventueel ook gratis dienstencheques aanvragen. Je kan de uitkering aanvragen voor maximaal twintig volledige of veertig halve dagen binnen de vier maand na de geboorte. Je ontvangt een uitkering van 101,50 euro per volledige dag en 50,75 euro per halve dag. Kies je voor maximaal acht verlofdagen dan krijg je naast de uitkering ook nog een éénmalige uitkering van 135 euro er bovenop ter compensatie van de kosten die je gemaakt hebt voor de bestelling van dienstencheques.

Daarnaast krijg je ook kraamgeld en kinderbijslag, net zoals loontrekkenden.

3. Je zorgt voor een familielid

Zorgverlof of mantelzorg duurt telkens één tot zes maanden. Tijdens je hele loopbaan mag je in totaal twaalf maanden zorgverlof opnemen. Er zijn drie erkende redenen om zorgverlof op te nemen:

- Je zorgt voor een naaste die ernstig ziek is.
- Je dient palliatieve zorg toe aan een familielid.
- Je zorgt voor je eigen kind met een beperking.

4. Je zaak sluit (tijdelijk)

In sommige gevallen moet je je onderneming noodgedwongen sluiten. Omdat er bijvoorbeeld brand uitbrak, iemand je zaak vernielde of er een natuurramp plaatsvond. In dat geval geldt het overbruggingsrecht en blijven je sociale rechten (met uitzondering van je pensioenrechten) nog één jaar in stand. In dat jaar krijg je ook een uitkering. Het bedrag van je uitkering is afhankelijk van de vraag of je al dan niet personen ten laste hebt op je ziekenboekje.

5. Je gaat met pensioen

Met je sociale bijdragen bouw je ook je pensioen op. Het minimumbedrag voor werknemers en zelfstandigen is gelijk, maar gemiddeld ontvang je als zelfstandige beduidend minder.

Sociale bijdragen

Hoofdberoep

Netto jaarinkomen	Sociale bijdragen per kwartaal (inclusief beheerskosten van 3,05%)
0,00	898,30
7.472,00	898,30
17.008,88	898,30
20.000,00	1.056,26
25.000,00	1.320,33
30.000,00	1.584,39
40.000,00	2.112,53
50.000,00	2.640,66
60.000,00	3.168,79
70.000,00	3.696,92
80.000,00	4.118,02
90.000,00	4.482,82
108.238,40	5.148,15
> 108.238,40	maximumplafond

Bijberoep

Netto jaarinkomen	Sociale bijdragen per kwartaal (inclusief beheerskosten)
0,00	0,00
1.881,75	0,00
1.881,76	99,38
3.000,00	158,44
4.000,00	211,25
6.000,00	316,88
10.000,00	528,13
12.000,00	633,76
14.000,00	739,38
vanaf 16.861,46	zie hoofdberoep

Alle bedragen zijn vermeld in euro

Veel ondernemers doen daarom aan pensioensparen, via het zogenoemde Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen (VAPZ) of de Pensioenovereenkomst voor Zelfstandigen (POZ).

WORK IN PROGRESS

Zelfstandigen kunnen de laatste jaren op steeds betere rechten rekenen. Een goede zaak, want zo wordt de kloof met werknemers alsmaar kleiner. Onder meer het minimumpensioen en de kinderbijslag voor zelfstandigen zijn al gelijkgesteld aan die voor werknemers.

AANVULLENDE VERZEKERING NODIG?

Er bestaan nog tal van aanvullende verzekeringen, soms verplicht en soms optioneel. Ondernemers met een zaak waar klanten over de vloer komen, moeten zich bijvoorbeeld verplicht indekken tegen brand- en stormschade of lichamelijke letsels bij klanten na brand of ontploffing. Optioneel voor alle zelfstandigen is de gewaarborgde inkomensverzekering of de verzekering voor beroepsaansprakelijkheid.

6. Welke ondernemingsvorm past je het best?

A. Eenmanszaak of vennootschap?

Eén businessidee maakt je onderneming niet. Vervolgens heb je nog enkele cruciale beslissingen voor de boeg. Eén van de eerste is of je een eenmanszaak of een vennootschap opricht. Veel starters kiezen voor een eenmanszaak omwille van de lage oprichtingskosten en de eenvoudige oprichting, maar in sommige gevallen is een vennootschap meer geschikt.

De keuze van je ondernemingsvorm brengt een resem (financiële en praktische) gevolgen met zich mee. Precies daarom is dit geen beslissing om overhaast te nemen. In de praktijk bekijk je samen met je accountant de opties en hak je na beraad de knoop door.

APARTE RECHTSPERSOONLIJKHEID TROEF VOOR DE MEESTE VENNOOTSCHAPPEN

Het grootste verschil tussen de twee is in vele gevallen de 'aansprakelijke persoon': naar wie gaat de winst en wie betaalt de rekeningen? In een eenmanszaak ben jij dit persoonlijk. Alle winst is dus voor jou. Kom je echter in financiële problemen, dan kunnen schuldeisers beslag leggen op je persoonlijke bezittingen. In het andere geval is het je vennootschap (als 'rechtspersoon') die verbintenissen aangaat, winst ontvangt en aansprakelijk is in geval van schulden. Bij problemen blijf je dus persoonlijk buiten schot, tenzij het om een vennootschapsvorm gaat waarbij de (gecommanditeerde) vennoten aansprakelijk zijn voor de schulden.

OPRICHTING: EENVOUDIGER IN DE EENMANSZAAK

Om een eenmanszaak op te richten, open je een rekening en schrijf je je in bij een ondernemingsloket. Een vennootschap oprichten kost iets meer moeite en geld. Je hebt bijvoorbeeld een aanvangsvermogen of startkapitaal nodig, en voor sommige vennootschapsvormen ook nog een financieel plan. Bovendien moet je bij veel vennootschapsvormen voor de oprichting langs de notaris.

BELASTINGEN: OPTIMALISATIE VOOR VENNOOTSCHAPPEN

In een eenmanszaak betaal je personenbelasting op al je winst. Je belasting wordt berekend in schijven tussen de 25 en 50%. Als zaakvoerder of bestuurder van een vennootschap betaal je uiteraard personenbelasting, maar er bestaan tal van middelen voor 'fiscale optimalisatie'. Lees: financieel voordelige manieren om jezelf als zaakvoerder of bestuurder te verlonen. Meestal wordt een vennootschap financieel interessanter vanaf een bepaalde nettowinst – dus zodra je als eenmanszaak té veel belastingen zou betalen. Je accountant maakt voor jou de balans op.

Eenmanszaak

Belangrijkste voordelen

- Weinig oprichtingskosten en geen startkapitaal nodig
- Eenvoudige boekhouding
- Zelf snel beslissingen nemen

Belangrijkste nadelen

- Je bent onbeperkt aansprakelijk, er zijn dus financiële risico's
- Personenbelasting op je totale winst

Vennootschap

Belangrijkste voordelen

- Optimalisatie van je fiscale bijdragen is mogelijk
- Je kan je privé-vermogen veilig stellen
- Ook andere aandeelhouders of vennoten kunnen investeren

Belangrijkste nadelen

- Meer wettelijke verplichtingen
- Duurdere en meer complexe oprichting

Samengevat

Richt je alleen een onderneming op met weinig risico's? Dan is een eenmanszaak vaak de beste keuze. Bij groei kan je altijd overschakelen naar een vennootschap. Richt je met meerdere personen een zaak op waarbij je al meteen grote investeringen inplant? Dan is een vennootschap meestal aangewezen. Daarmee is de kous echter niet af: er bestaan een viertal (courante) vennootschapsvormen. Daar gaat het volgende hoofdstuk over.

ADMINISTRATIE: MINDER COMPLEX IN EEN EENMANSZAAK

Bij een vennootschap komen meer verplichtingen kijken dan bij een eenmanszaak. De meeste besluiten moeten bijvoorbeeld tijdens een vergadering worden genomen. In een eenmanszaak heb jij zelf alle beslissingsrecht. Daarnaast volstaat in een eenmanszaak een 'enkelvoudige' boekhouding, terwijl de meeste vennootschappen een 'dubbele' boekhouding moeten bijhouden.

B. De vennootschapsvormen op een rij

Als blijkt dat een vennootschap het best past bij je businessidee, dan rest nog de vraag: voor welke vennootschapsvorm kies je? Je hebt de keuze tussen 4 basisvormen:

1. BV: de Besloten Vennootschap is de standaardvorm, ook voor starters. Je kan een BV alleen oprichten. Je hebt hier geen startkapitaal voor nodig, maar wel een toereikend aanvangsvermogen. De aandeelhouders kunnen flexibel in- en uitstappen als je dat wil.
2. NV: de Naamloze Vennootschap is geschikt voor grotere ondernemingen. Deze vorm komt vaak voor bij beursgenoteerde bedrijven. Kies je hiervoor, dan moet je zorgen voor een minimumkapitaal van 61.500 euro.
3. CV: Coöperatieve Vennootschappen dienen voor organisaties met een 'coöperatief gedachtegoed' (waarbij niet zozeer winst, maar een collectief doel centraal staat).
4. Maatschap (met CommV en VOF als subcategorieën): deze 'lichtere' vormen kan je oprichten zonder verplichte tussenkomst van de notaris maar er hangt wel een onbeperkte aansprakelijkheid van de (gecommanditeerde) vennoten aan vast.

Hieronder zie je de vennootschapsvormen met de eigenschappen die hen definiëren: hoeveel bescherming bieden ze? Is een onderhandse akte (tussen de vennoten) voldoende, of moet je ook langs de notaris? Hoeveel vennoten of aandeelhouders zijn er minimaal, en moet je een bepaald startbedrag inleggen?

	Maatschap	VOF	CommV	BV	CV	NV
Wat met aansprakelijkheid?	Onbeperkt	Onbeperkt	Beperkt voor commanditaire vennoten, onbeperkt voor gecommanditeerde vennoten	Beperkt	Beperkt	Beperkt
Hoe oprichten?	Onderhands volstaat	Onderhands volstaat	Onderhands volstaat	Notarieel	Notarieel	Notarieel
Minimaal aantal vennoten?	2	2	2	1	3	1
Minimumkapitaal?	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	€61.500
Jaarrekening neerleggen?	Meestal niet	Meestal niet	Meestal niet	Ja	Ja	Ja

Goed om te weten: kies wijselijk, maar je bent uiteraard niet levenslang gebonden aan een juridische vorm. Als je zaak evolueert (in activiteiten, omzet, partners ...) kan je altijd switchen van de ene vennootschapsvorm naar de andere.

C. Zo richt je een vennootschap op

Heb je samen met je accountant beslist over de ideale structuur van je bedrijf? Dan kan je bijna beginnen. Maar eerst moet je nog enkele formaliteiten in orde brengen. We lijsten deze op en zetten voor jou nog enkele financiële en juridische mijlpalen op een rij.

- Financieel plan

Voor de oprichting van de BV, de CV en de NV ben je verplicht een financieel plan op te stellen. Ook voor de andere vennootschapsvormen is dit aangeraden. In dit plan beschrijf je wat de financiële noden zijn van je vennootschap. De voorwaarden ervoor zijn verankerd in de wet. Dat plan maak je samen met je accountant en wordt de toetssteen voor aansprakelijkheid van de oprichters.

- Oprichtingsakte

Bij de start hoort een oprichtingsakte. Die bevat de statuten of regels waaraan elke aandeelhouder of vennoot en elke bestuurder of zaakvoerder zich moet houden. Voor een CommV of VOF heb je een onderhandse akte nodig, tussen de vennoten onderling. Bij de BV, NV en CV moet de notaris de akte opmaken.

- Hoeveel kost de start?

Alle formaliteiten brengen wel wat kosten met zich mee: notariskosten voor de akte, registratierechten (een belasting op de officiële registratie van je akte), een kost voor publicatie in het Belgisch Staatsblad, de kosten voor je accountant en/of adviseur voor advies en ondersteuning, de inschrijving bij een ondernemingsloket … Reken alles samen toch op een aantal duizenden euro, al hangt het ervan af welke extra's je nog nodig hebt (zoals juridisch advies of vergunningen).

- Sociale bijdrage

Niet alleen zelfstandigen, maar ook vennootschappen moeten sociale bijdragen betalen. Al liggen die een heel stuk lager dan in de personenbelasting. Voor kleine vennootschappen ligt die jaarlijkse bijdrage op 399,73 euro. Grotere vennootschappen betalen 998,47 euro. Let wel: als bedrijfsleider in je eigen zaak betaal je daarbovenop nog persoonlijke sociale bijdragen op je loon.

7.

Een erkende accountant helpt je niet alleen met het pure cijferwerk, maar vooral ook met advies over financiële, juridische en andere administratieve zaken.

Wat doet een accountant voor jou?

A. Drie cruciale kerntaken

Bij je opstart als zelfstandige komen onvermijdelijk een aantal financiële en boekhoudkundige aspecten kijken. Uitdagende materie voor wie de expertise niet beheerst, dus als kersverse ondernemer klop je hiervoor idealiter aan bij een erkende accountant. Hij of zij kan je trouwens niet alleen helpen met het pure cijferwerk, maar vooral ook met advies over financiële, juridische en andere administratieve zaken.

Akkoord: een accountant betekent natuurlijk een extra investering, maar het is wel een kost die zich dubbel en dik terugbetaalt. Je accountant kent immers de finesses van het vak en bespaart je op die manier veel tijd en geld. Verder kan hij zich dankzij zijn kennis en ervaring met andere ondernemers ook ontpoppen tot je raadgever en vertrouwenspersoon. Bij onze experten kan je alvast terecht voor:

JE ALGEMENE BOEKHOUDING

Iedere zelfstandige is verplicht om een boekhouding te voeren. Hoewel dit door velen als een noodzakelijk kwaad wordt aanzien, is de boekhouding een belangrijk beleidsinstrument dat je toelaat een volledig zicht te krijgen op je onderneming en tijdig bij te sturen waar nodig.

In een eenmanszaak volstaat een vereenvoudigde boekhouding, in een vennootschap gaat het om iets complexer werk – vandaar de term dubbele boekhouding. Om correct aan alle wettelijke vereisten te voldoen, is het in beide gevallen sterk aangewezen om deze zaken aan je accountant over te laten.

Het bijkomende voordeel? Aangezien je accountant goed zicht krijgt op je financiële plaatje, kan hij je inkomsten optimaliseren met het oog op het besparen van belastingen.

FINANCIEEL ADVIES

Vandaag functioneert een accountant niet louter als cijferspecialist. Als ondernemerscoach kan hij je ook helpen bij je prijszettingsmodel en adviseren over je financieel plan of mogelijke investeringen.

STARTERSBEGELEIDING

Ten slotte speelt je accountant ook een sleutelrol in je starterstraject. Hij of zij kan:

- je adviseren over de financiële haalbaarheid van je plannen;
- nagaan of je rekening houdt met alle kosten die bij de opstart van je activiteit komen kijken;
- onderzoeken welke omzet je kan draaien;
- bepalen wat de beste financieringsopties zijn voor je investeringen;
- je vertellen welke ondernemingsvorm je op het lijf geschreven is.

Je accountant kent bovendien als geen ander de weg naar de bank, sociale verzekeringsfondsen, ondernemingsloketten enzovoort. Zo kan je via onze boekhoudexpert meteen ook alle opstartformaliteiten (aanvraag ondernemingsnummer, activatie van je btw-nummer, aansluiting sociaal verzekeringsfonds, aanvraag vergunningen ...) laten regelen.

B. Ook essentieel voor bijberoepers

Hoe bescheiden de ambities en omzet van je bijverdienste ook mogen zijn, zodra je start in bijberoep ben je officieel zelfstandige. Bij dat statuut komen onvermijdelijk iets meer wettelijke, juridische en financiële aspecten kijken. Een papierwinkel die je makkelijk zelf regelt? De praktijk wijst al snel het tegendeel uit. Vijf redenen waarom een accountant – ook in bijberoep – geen overbodige luxe is.

HIJ BRENGT JE BEROEPSKOSTEN HELDER IN KAART

Als bijberoeper mag je – net zoals een zelfstandige in hoofdberoep – je professionele uitgaven als beroepskosten aftrekken. Mooi meegenomen, maar geen evidentie om correct aan te geven in je belastingaangifte. Hier is de hulp van je accountant zeker welkom: hij weet welke kosten je het best volledig inbrengt, splitst en afschrijft. Zo spaart hij je heel wat tijd en geld uit.

HIJ BEGELEIDT JE IN JE BTW-VERPLICHTINGEN

Als zelfstandige krijg je sowieso te maken met btw-verplichtingen. Je accountant helpt je:

- kiezen of de btw-vrijstelling voor jou wel de beste piste is. Als je veel investeringen doet, is een btw-vrijstelling minder voordelig: je kan dan namelijk zelf geen btw meer terugvorderen;
- met je administratieve verplichtingen, zoals btw-aangifte of btw-listing;
- checken welk btw-tarief je voor klanten moet hanteren. Voor wie bijvoorbeeld online in het buitenland verkoopt, kan dat namelijk best complex worden.

HIJ LOODST JE DOOR DE FISCALE AANGIFTE

Als loontrekkende ben je wellicht al vertrouwd met deel 1 van de jaarlijkse belastingaangifte. Zodra je zelfstandige wordt, komt daar een 2de deel bij. Je kan dat zelf invullen, maar dan mag je niets over het hoofd zien. Een accountant inschakelen is een slimme zet, want:

- hij kent alle mogelijke aftrekposten en kan zo je belastingen tot een minimum beperken;
- hij kent de addertjes onder het gras en de uitzonderingen (zoals inkomsten uit meerdere activiteiten);
- de aangifte wordt elk jaar complexer.

HIJ HELPT JE AAN VERGUNNINGEN

Wanneer je in België een bijberoep start, is het evengoed mogelijk dat je voor de oprichting van je zaak een of meerdere vergunningen (omgevingsvergunning, voedselveiligheid …) nodig hebt. Je accountant weet welke zaken specifiek op jouw situatie van toepassing zijn. Daarnaast kan hij ook de andere verplichte opstartformaliteiten voor je in orde brengen: aanvraag ondernemingsnummer, activatie btw-nummer, aansluiting sociaal verzekeringsfonds enzovoort.

HIJ ADVISEERT JE OVER DE JUISTE JURIDISCHE VORM

Eén van de belangrijkste knopen die je moet doorhakken is de rechtsvorm van je onderneming: ga je voor een eenmanszaak of vennootschap? En dan als je voor een vennootschap gaat, welke vennootschapsvorm kies je? Vaak begint een bijberoep vanuit een hobby en blijft de omvang beperkt. Een eenmanszaak is dan meestal de beste optie. Heb je een zaak die stevig draait, dan kan een vennootschap interessanter zijn: daar betaal je immers de lagere vennootschapsbelasting.

TIP

Jouw accountant begeleidt en adviseert

De kost van een accountant varieert en hangt af van verschillende factoren: run je een eenmanszaak of vennootschap? Spreek je maandelijks of per kwartaal af? Over hoeveel facturen gaat het op jaarbasis? Ben je btw-plichtig of niet? Je kan alvast de kosten wat drukken door je bewijzen (facturen, btw-bonnen ...) op een overzichtelijke manier bij te houden. Vergeet daarnaast niet dat de factuur van je accountant ook een aftrekbare kost is!

8. Waar haal je extra kapitaal?

A. Subsidies en premies voor starters

Lang niet alle ondernemers schieten vanaf dag één aan topsnelheid uit de startblokken. Vaak is extra geld nodig: voor een pand, machines, productontwikkeling of opleidingen. Blijkt je eigen inbreng te krap, dan is een lening meestal een logische stap. Maar bedenk ook dat er een waaier aan financiële subsidies, premies en andere steunmaatregelen bestaat.

Premies en subsidies zijn een niet te onderschatten geldbron voor vele starters. Naast eigen geld, ondersteuning van supporters (de zogenoemde 'friends, family & fools'), privé-investeerders en leningen, kunnen ze een goede aanvulling zijn in je financieringsmix.

SUBSIDIEDATABANK: BOS DOOR DE BOMEN

De overheid heeft tal van steunmaatregelen gecreëerd om het bedrijfsleven – dus ook starters – te ondersteunen. Maar om een volledig beeld te krijgen van alle premies en subsidies, moet je al stevig wat research verrichten.

SBB loodst je, in samenwerking met subsidiepartner A-Chief, door het subsidiedoolhof. Ontdek nu je subsidiekansen op onze website sbb.be/subsidies

De subsidiedatabank van het Agentschap Innoveren & Ondernemen helpt je alvast om het bos door de bomen te zien. Deze databank bevat steunmaatregelen op alle niveaus: provinciaal, Vlaams, federaal en Europees.

KMO-PORTEFEUILLE VOOR ADVIES EN OPLEIDING

Dit is een van de bekendste overheidssubsidies. Via de kmo-portefeuille kan je als keine onderneming tot 30% subsidie krijgen en als middelgrote onderneming tot 20%, met een maximum van 7.500 euro per jaar, voor opleidingen en advies. Om kans te maken op deze tussenkomst, moet je wel een beroep doen op een erkende dienstverlener, zoals SBB. Enkele adviezen die in aanmerking komen: een investeringsanalyse, een waardering van je onderneming, advies om je ondernemingsvorm te wijzigen enzovoort.

Om een beroep te kunnen doen op de kmo- portefeuille moet je wel al over een ondernemingsnummer beschikken!

TOT SLOT: VERGEET OOK JE GEMEENTE NIET

Niet in de subsidiedatabank, maar zeker het verkennen waard: subsidies, premies en andere financiële steun van je stad of gemeente. Zeker de grotere steden komen geregeld tussenbeide bij je startersplannen, als je die steun tenminste zelf aanvraagt. Slechts één voorbeeld: het starterscontract in Gent, een subsidie van 5.000 euro voor investeringen, cursussen of professioneel advies.

Zeker zijn dat je geen nieuwe steunmaatregel misloopt? Surf zeker even naar de site van je gemeente of neem contact op met je lokaal bestuur.

Finmix: een efficiënte zoektocht naar financiering

Heb je een risicovol project in de steigers en sta jij voor een financieringsvraagstuk? Lees: door de aard van je onderneming is klassieke bankfinanciering niet of slechts gedeeltelijk mogelijk en moet je op zoek naar alternatieve financiering. Dan is Finmix mogelijk iets voor jou. Je krijgt de kans om je plannen uit de doeken te doen voor een panel van financierings-experts, waarna zij feedback geven over de haalbaarheid van je business plan en je adviseren over de ideale financieringsmix. Dit geldt enkel voor projecten met een substantiële financiële behoefte die openstaan voor risicokapitaal.

B. Interessante startersleningen

Om startkapitaal te verzamelen, kloppen heel wat startende ondernemers aan bij banken. Maar een lening vastkrijgen is niet eenvoudig: banken willen logischerwijs glasheldere garanties op terugbetaling. Kan je die nog niet helemaal bieden, dan zijn de gunstige startersleningen via de overheid misschien een oplossing.

Overheidskredieten zijn vaak 'achtergestelde' leningen, wat betekent dat je ze in het geval van geldproblemen pas als allerlaatste hoeft terug te betalen. Andere schuldeisers krijgen dus voorrang.

Gevolg: met zo'n achtergestelde lening op zak kan je vaak makkelijker een banklening bemachtigen, als bijkomende geldbron. Banken hebben dan namelijk meer zekerheid dat zij hun geld als eerste zullen terugzien.

LENING VAN PARTICIPATIE-MAATSCHAPPIJ VLAANDEREN

Participatiemaatschappij Vlaanderen biedt achtergestelde leningen aan starters en gevestigde ondernemers in de meeste sectoren.

- Startlening: kmo's van maximaal 4 jaar oud kunnen tot 100.000 euro lenen, met een looptijd tussen 3 en 10 jaar en aan een rente van 3,5%. Er is wat flexibiliteit ingebouwd: tijdens de eerste 2 jaren kan je er bijvoorbeeld voor kiezen om enkel intresten te betalen.
- Cofinanciering: deze lening (tot maximaal 350.000 euro) combineer je met een ander krediet van een bank, investeringsfonds, crowdlendingplatform of een erkende privé-investeerder ('business angel').

IMPULSKREDIET: KLEINE LENING MET GRATIS COACHING

Lukt het je als starter zonder ervaring of in een 'moeilijke' sector zoals horeca niet om een banklening te bekomen? Misschien is het Impulskrediet een goed alternatief. Om kans te maken op dit microkrediet tot 25.000 euro, bespreek je samen met een coach je financieel plan en je ondernemingsplan. Ook na de goedkeuring van je lening kan je nog twee jaar rekenen op steun en advies van een expert.

WINWINLENING: BIJ PARTICULIEREN, VIA DE OVERHEID

Een ietwat vreemde eend in de bijt: de Winwinlening is geen overheidskrediet, maar een manier om geld op te halen – maximaal 300.000 euro – bij particulieren. De overheid zorgt wel voor een interessant financieel kader: wie jou geld leent, krijgt een jaarlijks belastingkrediet van 2,5% op het openstaande kapitaal. Elke investeerder kan tot 75.000 euro ontlenen, aan een rentevoet van minimaal 2,25% en maximaal 4,5%, tijdens een vaste looptijd van 5 tot 10 jaar.

Wanneer het fout afloopt, kan de verstrekker van de lening bovendien 30% van het verschuldigde bedrag recupereren via een éénmalig belastingkrediet.

WAARBORGREGELING: OVERTUIG JE BANK

Heb je stevig wat kapitaal nodig, maar krijg je geen banklening omdat je niet genoeg financiële zekerheden kan bieden? Dan kan de Vlaamse Waarborgregeling je bankier over de streep trekken. Zo wordt namelijk tot 75% van je kredietbedrag (tot 2,25 miljoen euro) gedekt. Daarvoor betaal je een eenmalige premie, in functie van de grootte en looptijd van je waarborg.

C. Fiscale voordelen

Startkapitaal vergaren: veel beginnende ondernemers zien het als een loodzware opdracht, maar de praktijk leert dat ook deze uitdaging best haalbaar is. Nooit eerder werd er namelijk zoveel financiële ondersteuning voor starters voorzien. Zo kom je vandaag niet alleen in aanmerking voor startersleningen of subsidies en premies, maar geniet je ook een aantal onmiskenbare fiscale voordelen.

Om een lening bij de bank te verkrijgen, moet je glasheldere garanties op terugbetaling kunnen geven. Niet evident voor wie net een zaak opstart. Daarom maakte de overheid werk van een aantal fiscale voordelen, die starters anders én makkelijker aan leningen en investeerders helpen. Een overzicht.

Opgelet! Onderstaande fiscale voordelen gelden enkel voor kmo's. Dat betekent dat je rekening moet houden met volgende criteria: je bedrijf telt maximaal 50 werknemers, je jaaromzet blijft onder de 11.250.000 euro en je balanstotaal bedraagt niet meer dan 6.000.000 euro. Je bedrijf mag gedurende twee opeenvolgende jaren maximaal één van deze grenzen overschrijden.

DE TAX SHELTER: EEN BELASTINGVOORDEEL VOOR JE INVESTEERDERS

Met de tax shelter wil de overheid natuurlijke personen – of het nu om familieleden, vrienden of nobele onbekenden gaat – aanzetten om in jonge ondernemingen te investeren. In ruil voor hun aandeelhouderschap, krijgen zij namelijk standaard 30% van hun investering terug in de vorm van een belastingvermindering op hun personenbelasting. Natuurlijk gelden daarbij wel enkele voorwaarden.

Jouw voorwaarden

- Je vennootschap bestaat nog geen vier jaar. Oefende je daarvoor dezelfde activiteit uit in een eenmanszaak, dan telt die periode ook mee.
- Je runt geen beursgenoteerde, vastgoed-, management- of beleggingsvennootschap.
- Je deed nog geen kapitaalvermindering of dividenduitkering.
- Je financiert niet zelf: investeringen in je eigen zaak als bedrijfsleider kan je namelijk niet in mindering brengen.
- Je kan tot maximaal 500.000 euro aan kapitaal ophalen via de tax shelter.

De voorwaarden voor je geldschieter

- Enkel een natuurlijke persoon – particulier dus – mag investeren.
- Je aandeelhouder moet de aandelen minstens vier jaar behouden.
- Hij of zij mag maximaal 30% van jouw kapitaal bekostigen.
- Hij of zij mag jaarlijks maximaal 100.000 euro investeren.

Micro-onderneming? Nog meer voordeel!

Run je een micro-onderneming, dan loopt het belastingvoordeel voor je investeerder(s) op tot 45%. De voorwaarden: je hebt maximaal 10 medewerkers, je jaaromzet blijft onder de 900.000 euro en je balans-totaal bedraagt niet meer dan 450.000 euro. Ook hier mag je bedrijf gedurende twee opeenvolgende jaren maximaal één grens overschrijden.

CROWDFUNDING

Ook via een erkend crowdfundingplatform, zoals Spreds, Winwinner en LITA.co, kan je op zoek gaan naar financiering. Het concept? Je haalt geen grote som geld op bij de bank, maar veel kleine bedragen bij het grote publiek. De financieringsvorm zit alvast in de lift, ook in België. Denk maar aan het voorbeeld van Wim Ballieu's Balls & Glory, dat via crowdfunding maar liefst 125.000 euro aan werkkapitaal wist op te halen in 40 seconden tijd.

CROWDLENDING: BELASTINGVRIJE INTERESTEN VOOR GELDSCHIETERS

Ook voor investeerders is deze financieringsvorm interessant: wanneer zij je een lening voor minimaal vier jaar geven, worden zij gedurende de eerste vier jaar niet belast op hun ontvangen intresten (op de eerste schijf van 16.780 euro voor aanslagjaar 2026). Ook hier geldt als voorwaarde dat het om een startende vennootschap gaat: je zaak mag maximaal 48 maanden ingeschreven zijn in de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO).

In tegenstelling tot de tax shelter, mag hier ook de bedrijfsleider als geldschieter optreden. Kleine kanttekening: in dat geval worden de intresten vanaf een bepaald niveau wel herleid naar dividenden.

VRIJSTELLING VAN DOORSTORTING BEDRIJFS-VOORHEFFING

Ten slotte mag je als kleine onderneming 10% van de ingehouden bedrijfsvoorheffing op de door jouw toegekende lonen behouden. In het geval van een micro-onderneming wordt die vrijstelling zelfs verdubbeld naar 20%. Opnieuw geldt de voorwaarde: het moet om een startende onderneming gaan.

9.

Jouw activiteit inschrijven

Vóór de start van je zelfstandige activiteit schrijf je je in bij een erkend ondernemingsloket. Om tijd te besparen, kan dit eenvoudig via je accountant.

Hoe schrijf je je zaak officieel in?

Je bent pas echt ondernemer als je een ondernemingsnummer op zak hebt. Dit nummer kan je bij een ondernemingsloket verkrijgen. Dat vraagt van jou wel enkele gegevens. Dankzij dit laatste hoofdstuk kom je goed voorbereid voor de dag.

WAAROM HEB JE EEN ONDERNEMINGSNUMMER NODIG?

Je onderneming krijgt een uniek nummer, zoals jij je rijksregisternummer hebt. Op die manier kunnen verschillende overheidsdiensten gemakkelijk communiceren met je zaak. Alle Belgische ondernemingen staan met adres, ondernemingsnummer en basisgegevens in een database: de Kruispuntbank van Ondernemingen of kortweg de KBO.

WANNEER EN WAAR MOET JE JE INSCHRIJVEN?

Je schrijft je vóór de start van je zelfstandige activiteit in bij een erkend ondernemingsloket. In de praktijk kan je dit eenvoudig laten regelen via je accountant. Zo bespaar je heel wat tijd en ben je zeker dat alle formaliteiten correct geregistreerd zijn.

Samen met je inschrijving bij het ondernemingsloket regel je ook de aansluiting als zelfstandige bij een sociaal verzekeringsfonds. Die organisatie zorgt voor de uitbetaling van je sociale rechten (zoals pensioen, ziekteuitkeringen en moederschapsverlof). In de praktijk gebeurt dit vaak in één beweging, want heel wat organisaties zijn ondernemingsloket en sociaal verzekeringsfonds tegelijk.

WAT VRAAGT HET ONDERNEMINGSLOKET VAN JOU?

- je rijksregisternummer;
- de naam van je onderneming en de adressen van de locaties waar je de activiteiten van de onderneming zal uitoefenen;
- de activiteiten die je zal uitoefenen en de begindatum;
- het rekeningnummer van je onderneming. Een aparte zakelijke rekening is sowieso een aanrader. Zo behoud je het overzicht en houd je werk en privé gescheiden;
- voor vennootschappen is een oprichtingsakte verplicht.

De inschrijving kost 109 euro per vestiging.

WAAROM ZIJN CORRECTE GEGEVENS ZO BELANGRIJK?

Als je alle gegevens volgens het boekje aangeeft, vermijd je vervelende misverstanden. Stel dat je voeding verkoopt, maar staat ingeschreven als consultant, dan kan je eigenlijk geen geldige facturen maken. Ook voor beroepskosten is dit van belang: als kookleraar kan je bijvoorbeeld kookpotten fiscaal aftrekken, maar als opticien is dit uiteraard moeilijker te verantwoorden.

10. Stappenplan naar jouw eigen zaak

1 Voorwaarden

- je bent 18+
- je bezit je burgerrechten

Check of je voldoet aan de startvoorwaarden

2 Businessplan

of

- uitgebreid klassiek onder-nemingsplan
- Business Model Canvas (BMC)

Werk je idee uit tot een businessplan

5 Financiële steun

- Subsidies
- Starterslening
- Tax Shelter

Ga na waar je financiële steun kan krijgen

6 Vergunningen

- Omgevings-vergunning
- Voedsel
- Muziek

Vraag eventuele vergunningen aan

Het is duidelijk: bij ondernemen komt veel meer kijken dan louter je businessplan uitrollen. Intussen begreep je ook dat een accountant veel van die zorgen kan verlichten. Maar wanneer zet je nu welke stap in je starters-traject? Dit schema maakt het zonneklaar.

3 Accountant

Steek je licht op bij een accountant

4 Ondernemingsvorm

Beslis samen over jouw ondernemingsvorm

7 Ondernemingsloket

Kruispuntbank van Belgische Ondernemingen

Schrijf je in bij een ondernemingsloket

8 Sociaal verzekeringsfonds

• Pensioen • Zwangerschap • Ziekte

Sluit je aan bij een sociaal verzekeringsfonds

(in de praktijk meestal samen met stap 7)

SBB-publicaties

Startersgidsen

Elk jaar begeleidt SBB meer dan 800 beginnende zelfstandigen met de opstart van hun zaak. Voor heel wat beroepen heeft SBB een startersgids-op-maat uitgewerkt met alle info over de belangrijkste administratieve verplichtingen waarmee de starter in zijn sector geconfronteerd wordt.

Wegwijzers

Ondernemers zijn vaak druk in de weer en hebben baat bij snelle en betrouwbare informatie. Daarom bracht SBB een aantal praktische wegwijzers uit. Ze geven op een overzichtelijke manier antwoord op een aantal veelgestelde vragen.

Blogs

Heb je interesse in het laatste startersnieuws? Volg dan zeker ons magazine op onze website via www.sbb.be/magazine. Of schrijf je in voor onze nieuwsbrief op www.sbb.be/nieuwsbrief. Dan ontvang je maandelijks een helder overzicht van essentieel nieuws, handige inzichten en inspirerende ondernemersverhalen.

Je kan alle publicaties gratis downloaden op www.sbb.be.

Ons idee van een board meeting: cijfers én croissants

Waar je keuzes maakt, is niet zo belangrijk. Zolang het maar de juiste zijn. Ons idee van samenwerken is méér dan enkel zorgen dat je boekhouding klopt. Als ondernemer wil je een accountant die met je meedenkt, maar je ook adviseert én uitdaagt. Zelfs aan je ontbijttafel.

Samen slim ondernemen begint op sbb.be

sbb
accountants
adviseurs

samen slim ondernemen
sbb.be

SBB-kantoren

ANTWERPEN

- Provinciesteenweg 436, 2530 **Boechout**
  tel. 03/480 20 92
  antwerpen@sbb.be
- Vaartstraat 79, 2960 **Brecht**
  tel. 03/330 16 30
  brecht@sbb.be
- Antwerpseweg 10, 2440 **Geel**
  tel. 014/56 29 80
  geel@sbb.be
- Vrijheid 222, 2320 **Hoogstraten**
  tel. 03/314 38 24
  hoogstraten@sbb.be
- Mechelsestw. 109A, 2860 **St-Katelijne-Waver**
  tel. 015/56 06 60
  skw@sbb.be
- Steenweg op Mol 114 bus 1, 2300 **Turnhout**
  tel. 014/43 64 21
  turnhout@sbb.be

VLAAMS-BRABANT

- Staatsbaan 106, 3460 **Bekkevoort**
  tel. 013/33 44 57
  bekkevoort@sbb.be
- Vuurkruisenlaan 2, 3000 **Leuven**
  tel. 016/24 51 59
  leuven@sbb.be
- Klein Holland 95, 1840 **Londerzeel**
  tel. 052/30 10 01
  londerzeel@sbb.be
- Ninoofsesteenweg 1024, 1703 **Schepdaal**
  tel. 02/532 25 42
  schepdaal@sbb.be

OOST-VLAANDEREN

- Korte Keppestraat 7 bus 11, 9320 **Aalst**
  tel. 053/78 35 42
  aalst@sbb.be
- Gentseweg 188, 9120 **Beveren**
  tel. 03/760 10 30
  beveren@sbb.be
- Koning Leopoldlaan 81G, 9990 **Maldegem**
  tel. 09/377 54 08
  maldegem@sbb.be
- Kortrijksesteenweg 1052 C, 9051 **Gent**
  tel. 09/243 89 70
  gent@sbb.be
- Rivierstraat 62, 9080 **Lochristi**
  tel. 09/356 05 20
  lochristi@sbb.be
- Wortegemstraat 22, 9700 **Oudenaarde**
  tel. 055/33 94 40
  oudenaarde@sbb.be

WEST-VLAANDEREN

- Kaaskerkestraat 100, 8600 **Diksmuide**
  tel. 051/50 08 33
  diksmuide@sbb.be
- Diksmuidseweg 95, 8950 **Ieper**
  tel. 057/22 07 00
  ieper@sbb.be
- Autobaan 2A, 8210 **Loppem**
  tel. 050/40 48 80
  loppem@sbb.be
- Diksmuidsesteenweg 406, 8800 **Roeselare**
  tel. 051/26 08 80
  roeselare@sbb.be
- Sint-Janstraat 185, 8700 **Tielt**
  tel. 051/42 61 11
  tielt@sbb.be
- Harelbeekstraat 169 bus 201, 8550 **Zwevegem**
  tel. 056/24 17 20
  zwevegem@sbb.be

LIMBURG

- Peerderbaan 21, 3960 **Bree**
  tel. 089/46 07 60
  bree@sbb.be
- Weg naar As 20, 3660 **Opglabbeek**
  tel. 089/46 07 60
  opglabbeek@sbb.be
- Luikersteenweg 167, 3500 **Hasselt**
  tel. 011/27 94 90
  hasselt@sbb.be
- Europaplein 43 bus 1, 3620 **Lanaken**
  tel. 089/71 03 33
  lanaken@sbb.be
- Tiensestw. 178 Blok A Bus 101-102, 3800 **Sint-Truiden**
  tel. 011/68 80 28
  st-truiden@sbb.be
- Aniciuspark 16, 3700 **Tongeren**
  tel. 012/23 63 43
  tongeren@sbb.be

HOOFDZETEL

- Diestsevest 32 bus 1a, 3000 **Leuven**
  tel. 016/24 64 85
  info@sbb.be

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever.

De redactie en de uitgever streven naar de betrouwbaarheid van de informatie opgenomen in deze uitgave. Zij kunnen evenwel niet aansprakelijk worden gesteld voor de informatie en de toepassing ervan. Evenmin zijn zij gehouden tot een resultaatsverbintenis mochten bepaalde wijzigingen aan hun waakzaamheid ontsnapt zijn.

Deze gids werd samengesteld op basis van de gegevens gekend in februari 2025.

Onder SBB Accountants & Adviseurs worden gevat SBB Bedrijfsdiensten BV met zetel te 3000 Leuven, Diestsevest 32 bus 1A, met ondernemingsnummer 0420170841, RPR Leuven, evenals SBB Gecertificeerde Accountants en Adviseurs BV, met zetel te 3000 Leuven, Diestsevest 32 bus 1A, met ondernemingsnummer 0459609556, RPR Leuven. Beide vennootschappen zijn erkend als gecertificeerd fiscaal accountant.
info@sbb.be – www.sbb.be

Verantwoordelijke uitgever:
Raf Dom, Diestsevest 32 bus 1A, 3000 Leuven

Auteurs:
SBB Kenniscentrum

Coördinatie:
SBB dienst marketing en communicatie

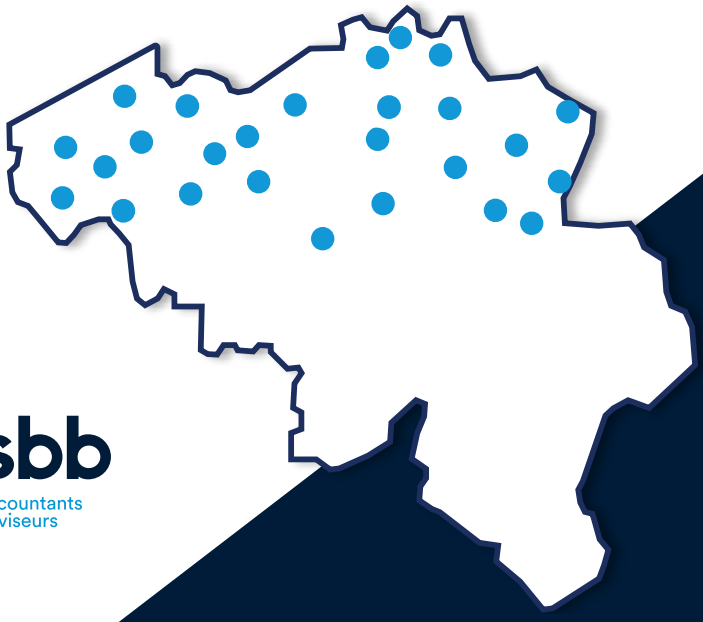

sbb
accountants
adviseurs

www.sbb.be

sbb
accountants
adviseurs

Met ruim 22.000 klanten werkt SBB samen: starters, ondernemers, vrijberoepsbeoefenaars en organisaties in social profit. Hen bieden we een brede expertise in accountancy, fiscaliteit en omgevingsrecht vanuit een kantoor vlakbij. Bovendien helpen we hen groeien met zakelijk-juridisch advies op maat. Dankzij ons gespecialiseerd kenniscentrum en onze rijke klantenbasis maken meer dan 600 SBB'ers voor hen onze belofte waar: samen slim ondernemen.

samen slim ondernemen

www.sbb.be